

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

א *מתי* ש"ה מלכות
 חמשה עשר ח
 ב *מתי* ש"ה מלכות
 עשרת הנה ה' עש"ט
 א"ח סיון מק קטן ג
 וסיון מק קטן ט
 ג *מתי* ש"ג מלכות
 חמשה עשר ח
 ד *מתי* ש"ה מלכות
 עשרת הנה ה' עש"ט
 עשן מ"ד ד טור א"ח
 סיון חמשה
 ה *מתי* ש"ג מלכות
 ש"ה א"ח סיון חמשה
 ט"ף ח
 ו *מתי* ש"ג מלכות
 חמשה עשר ח
 ז *מתי* ש"ג מלכות
 חמשה עשר ח
 ח *מתי* ש"ג מלכות
 חמשה עשר ח
 ט *מתי* ש"ג מלכות
 חמשה עשר ח
 י *מתי* ש"ג מלכות
 חמשה עשר ח

אפשר לעשותה כשנת מטעמא דפרשו צירושא נדחי
 לאחריה כולו איך ללא מטו זמן חובייהו והיינו דמק
 א"ע"פ שאמרו מקדימין ולא מאחרין מומחין בהספד ובמעט
 דמשמע דלכלל הוא לכל המוקדמין שמומחין בהספד ובמעט
 כל הימים שהם קודמים ל"ד ודין
 שאי אפשר לעשות סעודה פורים
 בשנת נדחית לאחר השנה כך נ"ל
 יגבצא אומר לפי דרך זה
 שכחל יוס י"ד להיות
 בערב שנת שמוקפין חומה קורין
 זו יום עש"ס סעודה לאחר שנת
 אכל ארבעה עשר בשנת לדין לא
 מקלט דגרוסין צירושא (ה"ט)
 ית כחן חל להיות בשני חל להיות
 שנת חל להיות בשני זומא רבא
 בחדר בשנת חל להיות בשנת זומא
 רבא בערובא כלומר לדין לא
 מיקלט י"ד לא בשני ולא בשנת:
 וספך מילה נולד בין השמשות
 ובתוספתא (ה"ד) מני לה
 ולפיך הציאה הרב אלפסי ז"ל
 א"ע"ג ליתא בנמתי דהכא
 ובנמתי ד"ה ר' אלעזר דמילה
 (שנת ק"ה) נמי מן שמתחין אותה
 וזמן עצי הכהנים והעם שהיו
 ציראל כהנים וישראלים
 שהיו מתנדבין להציא עש"ס
 למערכה והיה לכל אחד זמן קטן
 לספק זו עש"ס וכשאל זמנו בשנת
 לפי שאינו זוחה מאחרין ולא
 מקדימין והגיגה שלמי חגיגה
 שאדם חייב להקריב צו"ט (תענה
 ו) וחס חל י"ט בשנת מפני שאין
 דוחין שנת (פסחים ע) נדחין עד
 למחר שיש להם משלומין כל שצעה אכל להקריבם קודם זמנה
 א"ל: והשיבה באב. שאל להיות בשנת: והקדש דמני (דברים לא)
 יג) הקהל את העם האנשים והנשים והטף והיו עושין כן כל שנה
 ראשונה של שנתה צומאלי י"ט הראשון של חג כדאיתא בנמ"ס
 וטעם פ' ואלו נאמרין (מ"ה) שהיה המלך קורא בספר משנה טורה
 וכל העם חייבין ללך ולהציא טעם ולא דוחה שנת ופרשו טעמא
 צירושא (ה"ט) ר' יצחק צריה דר' חיה אמר מפני הצמיה
 יעשו אותה מתחמול כדי שלא לדמוק את שנתה הלכך מקדימין ולא
 מאחרין (א"ח"ח 1234567)
 מקדימין:
 (ג') תשנה באב דאקדומי פורענותא הוא י"א מקדימין.
 ולפיך אין מתענין עד למחר: והגך דאבתי י"א מטא
 זמן חובייהו. פ"ה הקהל קודם זמן חוביו לא אפשר דכדרישנא
 לעיל וכן זמן עצי הכהנים אי אפשר לו להקדים מערב שנת אם
 שנתה בשנת מפני חזירו שהוא מספיק דאי אפשר לו להכנס
 בתמונו וכן ספק מילה קודם לכן אי אפשר דמיוק לאו צר
 מוצא וכן סעודה ר"ח ופורים קודם זמןן לאו כלום יניחו:

הכנסת: באלו אמרו: פירוש בקריאת
 מגילה ובחרומת שקלים מקדימין ולא
 מאחרין דכתיב (אסתר ב, כו) ולא יעבור אבל
 בסעודת פורים וסעודת ראש חדש וספק
 מילה וזמן עצי הכהנים והגיגה ותשעה
 באב והקדל מאחרין ולא מקדימין תשעה
 באב אקדומי פורענותא לא מקדימין והגך
 דאבתי י"א מטא זמן חובייהו: (א) מתני'
 קראו את המגילה באדר הראשון
 ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני
 אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא
 מקרא מגילה ומתנות לאביונים: (ב) הא
 דקתני אין בין אדר הראשון לאדר השני
 בארבעה עשר קיימא והכי קתני "אין בין
 ארבעה עשר של אדר הראשון לארבעה
 עשר של אדר השני אלא מקרא מגילה
 ומתנות לאביונים הא לענין הספד ותענית
 זה וזה שוין וכן הלכתא: (ג) ומשלוה
 מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים (שם ב,
 כב) תני רב יוסף "שתי מנות לאדם אחד
 ומתנות לאביונים 'שתי מנות לשני בני
 אדם (א) אבי בר אבין ורב חנינא (ב) בר
 אבין הו"ו מחלפי סעודתן להדדי אמר רבא
 "מוציא איניש לבסומי בפוריא עד דלא
 ידע בין ברוך מרדכי לארור המן ואמר רבא

השנה קורין אותה באדר שני. פירוש לא
 מציעה היכא דנתעברה ואח"כ קראוה וואח"כ
 נתעברה קורין אותה באדר שני צירושא (ה"ה)
 דגרסינן תמס מתני' בשעברו
 ואח"כ קראו אכל אם קראו ואח"כ
 עצרו לא הדא מתני' לא אמרה כן
 אלא קראו את המגילה באדר
 ראשון ונתעברה השנה קורין אותה
 באדר שני כלומר לינשא דמתני'
 משמע אפילו נשקראו ואח"כ
 (נתעברה):

א"כ וכן עצי הכהנים
 והעם האומר מתקנה
 תענית (כ"ה) שהיו
 משפחות ציראל שקצו
 להם ימים ככל השנה
 להציא עש"ס למקדש
 לזכר העשרה ומצילין
 קרנן עש"ס עמסה פ"י
 כשיו מצילין העש"ס
 היו מצילין קרנן נעברה
 ממון שמת (קרנן)
 (י) הנבלת עש"ס וזמן
 של אזור קרנן שהיו
 מביאים ההרים והעם
 אם חל להיות בשנת
 דלא"ה להקריבו זו יום
 דאין קרנן דוחה שנת
 אלא של מוצא היום
 ושל צור ילא זה
 דנדחה הוא ושל יחידים
 ובשמיאלין אזור אין
 מקדימין להקריבו
 מע"ס אלא מאחרין
 עד אחר השנת לפי
 שכל היום של ע"ס
 זמן היום להציא
 עש"ס עד עשיו ואינו
 רואים שזכור מונס
 להציא עש"ס וקרנן עש"ס
 בעוד שזמן הימים
 עדין להציא והיינו דלא
 בעי נגמ' אלא מלי
 טעמא מאחרין ולא
 מקדימין דמילתא
 דפשיטא הוא דכרשיית
 וכן משנה בלא שאל
 להיות בשנת וכו"ה ל"ו
 בתמו וישאר עשרת
 והאי דנקט משנה בלא
 משום דהכפלו זו
 לזות והכל מתענין ט
 אכל שאר זמנות
 אמרין נמסקה ר"ה
 (ה"ה) ולו מתענין ר"ה
 אין מתענין: והגיגה.
 אם חל י"ט בשנת
 דוחין שלמי חגיגה
 למחרת שהיו י"ט לה
 משלומין כל שצעה אכל
 הקהל (דברים לא) ו
 דכתיב מקן שבע שנים
 נמיעב שנת השמיטה
 נתן הסבות דכתיב (א)
 הקהל את העם
 שצומאלי שציעת היו
 עושין פינה בשורה
 והמך יושב עליה
 וקורא פרשיות שמתורה
 לעני כל ישראל כיון
 פרשה המך יושב
 מערב דמפרש כ"ה
 ואלו נאמרין (וס"ה מ"ה)
 ואזינו יום שביעי עשה
 כן מוצאי י"ט הראשון
 של חג דנפקין תמס
 בצוא כל ישראל וס'
 (א) מאחלתא דמועד
 משמע ואם חל אזור יוס
 בשנת ילא אפשר לעשות
 כן בשנת מפני הצמיה
 לעשות על ען שרץ לעשות
 בעורה ולא עמנין בשנת
 בעורה ופירקין תמס
 צמולו ועש"ס ומש"ס
 שאל לזכר היום אם יעשו מערב שנה מפני רוב בני אדם
 הנכאס בעורה ואח"כ מפרשי דהקהל לא דמי
 שנת מפני הטף שוין לענין להציא עמסין כדכתיב (א)
 פינה. שאל עשה בדאשון לא ילא: מתנות לאביונים.
 דהם חטין למקרא מגילה ודין דמקרא מגילה
 בשני ה"ה מתנות לאביונים: ג"כ זה וזה שוין. י"ד
 דלשאן י"ט שני: בנות. מני מעשים: שתי בנות
 "אדם אחד. דכתיב מנות לרעהו: שתי מתנות
 לשני בני אדם. כל אחד נמנה אחת דלא שפתי מני
 משמע: בחלפי שערתייהו בהדי הדדי. זה אולע עם זה
 פטריס זה ובעש"ס סועד חזרו עמו: (א) "בבבוי.
 להמכר מין יין:

שיטת ריב"ב

ג"כ אכל סעודת פורים
 וסעודת ראש חודש
 וספך מילה. בחלמור
 ייחסימו היא: והגיגה.
 שלמי חגיגה אי מקרי
 י"ט בשבת מאחרין
 לזו עד לזמנה והקדל
 כדאיתא במס' סעודה:
 מתני' קראו את
 המגילה. וכו':
 ג"כ הוא דמתני' כדרי קא
 מירי אכל בשאי דברים
 שיש בין אדר הראשון
 לאדר השני כגון שנת
 פשוטה לא קא מירי ילא
 תרוק שנתה לא לענין
 פשוטה וזה היה שוין
 דמתני' כדרי לחגיגה
 חיימא ובענין סדר
 פשוטה אפוקא בנמ"ס
 דאם קראן בראשון ערוך
 לחור וקריית בשני
 מחלפי סעודתייהו
 להדדי. זה אילע עם זה
 בפירוש של שנה זו וזה
 אפרי' עם זה בפירוש של
 שנה זו. דיל היתוב רואה
 לישן מחלפי סעודתייהו
 שלא היה לכל אדר זמן
 כדי שיוכל לשלוה לחבורו
 ולהשאר לעצמו והיו
 שולחים כל סעודתם זה
 לזה כדי לאכול ויהיה
 פורים ולקיים מצות
 משלומי מנות. מורחם
 איניש לבסומי בפוריא.
 כתב הרב רבי אפרים ז"ל
 בחיבור שער דקם ספר
 שמתיה לזו וירא איהו
 ליה מימרא דרבה ולא
 שפיר דמי ליעביד הכי:
 ואוצר החכמה:

שלמי הנבחרים

א נראה מדברי רבי
 א"ע"פ שאל קראו
 המגילה באדר ראשון
 אסור בהספד ותענית
 והטור כתב ופי' (ה"ה)
 דלא דאמרי' מוס י"ד
 ופי' דאדר ראשון והשני

המאות הקטן

כתב הר"ח ז"ל "באלו אמרו מקדימין דהיינו בקריאת
 המגילה אבל סעודת פורים וסעודת ר"ה וספך מילה
 מאחרין ולא מקדימין. ועיקר דבר זה הוא בתלמוד ירושלמי (ה"ד)
 ואינו בתלמוד שלנו:
 (א) אמר רבה מוציא איניש לבסומי בפוריא וכו'. כתב עלה ה"ד
 אפרים ז"ל מההוא עובדא דקם רבה שחטיה לרבי זורא לשנה
 אמר ליה תא נעביד כו' אידיה ליה מימרא דרבה ולית הלכתא
 כוותיה ולא שפיר דמי למעבד הכי:
 מאחרין ופירקין תמס צמולו ועש"ס ומש"ס שאל לזכר היום אם יעשו מערב שנה מפני רוב בני אדם הנכאס בעורה ואח"כ מפרשי דהקהל לא דמי שנת מפני הטף שוין לענין להציא עמסין כדכתיב (א) פינה. שאל עשה בדאשון לא ילא: מתנות לאביונים. דהם חטין למקרא מגילה ודין דמקרא מגילה בשני ה"ה מתנות לאביונים: ג"כ זה וזה שוין. י"ד דלשאן י"ט שני: בנות. מני מעשים: שתי בנות "אדם אחד. דכתיב מנות לרעהו: שתי מתנות לשני בני אדם. כל אחד נמנה אחת דלא שפתי מני משמע: בחלפי שערתייהו בהדי הדדי. זה אולע עם זה פטריס זה ובעש"ס סועד חזרו עמו: (א) "בבבוי. להמכר מין יין:
 (א) מקדימין ולא מאחרין (כ"י י"ד): (ב) רוב אלפסי יין אין בין פורים לחטין ימנותא אלא שהפירים נכתבים בכל לשון ומפילין ימנותא אין נכתבים אלא אשירית רשביג אמר אף שהפירים לא חזרו שכתבו אלא ידית וכו': (ג) חל וכן הלכתא ליתא וכו' י"ה: (ד) וישלוחת שנת אשירית רשביג שתי וכו' (בבבוי) (כ"י י"ה): (ה) חייב בין אבין וכו' חייבא בר אבין וכו' י"ה: (ו) ובפוריא הגי תמיא: (ז) יבאי דאמרין כצ"ל ושמעתי כ"ה: (ח) מוריס לבסומי בפוריא שירבנן כעלמא כצ"ל והשאר מוקף וכו' דית סזו (פ"ש): (ט) גי מרדכי: (ט) צ"ל צירושא (ה"ה) והוא כפרך בני העיר היו וברסודי רבה פרשה יורא פרק ס' (א) ובפסקת

המאות הקטן

ג"כ הוא דמתני' כדרי קא
 מירי אכל בשאי דברים
 שיש בין אדר הראשון
 לאדר השני כגון שנת
 פשוטה לא קא מירי ילא
 תרוק שנתה לא לענין
 פשוטה וזה היה שוין
 דמתני' כדרי לחגיגה
 חיימא ובענין סדר
 פשוטה אפוקא בנמ"ס
 דאם קראן בראשון ערוך
 לחור וקריית בשני
 מחלפי סעודתייהו
 להדדי. זה אילע עם זה
 בפירוש של שנה זו וזה
 אפרי' עם זה בפירוש של
 שנה זו. דיל היתוב רואה
 לישן מחלפי סעודתייהו
 שלא היה לכל אדר זמן
 כדי שיוכל לשלוה לחבורו
 ולהשאר לעצמו והיו
 שולחים כל סעודתם זה
 לזה כדי לאכול ויהיה
 פורים ולקיים מצות
 משלומי מנות. מורחם
 איניש לבסומי בפוריא.
 כתב הרב רבי אפרים ז"ל
 בחיבור שער דקם ספר
 שמתיה לזו וירא איהו
 ליה מימרא דרבה ולא
 שפיר דמי ליעביד הכי:
 ואוצר החכמה:
 (א) אמר רבה מוציא איניש לבסומי בפוריא וכו'. כתב עלה ה"ד
 אפרים ז"ל מההוא עובדא דקם רבה שחטיה לרבי זורא לשנה
 אמר ליה תא נעביד כו' אידיה ליה מימרא דרבה ולית הלכתא
 כוותיה ולא שפיר דמי למעבד הכי:
 מאחרין ופירקין תמס צמולו ועש"ס ומש"ס שאל לזכר היום אם יעשו מערב שנה מפני רוב בני אדם הנכאס בעורה ואח"כ מפרשי דהקהל לא דמי שנת מפני הטף שוין לענין להציא עמסין כדכתיב (א) פינה. שאל עשה בדאשון לא ילא: מתנות לאביונים. דהם חטין למקרא מגילה ודין דמקרא מגילה בשני ה"ה מתנות לאביונים: ג"כ זה וזה שוין. י"ד דלשאן י"ט שני: בנות. מני מעשים: שתי בנות "אדם אחד. דכתיב מנות לרעהו: שתי מתנות לשני בני אדם. כל אחד נמנה אחת דלא שפתי מני משמע: בחלפי שערתייהו בהדי הדדי. זה אולע עם זה פטריס זה ובעש"ס סועד חזרו עמו: (א) "בבבוי. להמכר מין יין:

מקדימין ולא מאחרין (כ"י י"ד): (ב) רוב אלפסי יין אין בין פורים לחטין ימנותא אלא שהפירים נכתבים בכל לשון ומפילין ימנותא אין נכתבים אלא אשירית רשביג אמר אף שהפירים לא חזרו שכתבו אלא ידית וכו': (ג) חל וכן הלכתא ליתא וכו' י"ה: (ד) וישלוחת שנת אשירית רשביג שתי וכו' (בבבוי) (כ"י י"ה): (ה) חייב בין אבין וכו' חייבא בר אבין וכו' י"ה: (ו) ובפוריא הגי תמיא: (ז) יבאי דאמרין כצ"ל ושמעתי כ"ה: (ח) מוריס לבסומי בפוריא שירבנן כעלמא כצ"ל והשאר מוקף וכו' דית סזו (פ"ש): (ט) גי מרדכי: (ט) צ"ל צירושא (ה"ה) והוא כפרך בני העיר היו וברסודי רבה פרשה יורא פרק ס' (א) ובפסקת

תרצו א יום י"ד וט"ו שבאדר הראשון מותרין בהספד ובתענית והא דיומ י"ד וט"ו דאדר הראשון והשני שוין בהספד ובתענית היינו דוקא בשקראו המגילה וכו'. ונמלל לפי המסקנה נמי נשאר שנים המעונרות אינו אסור בהספד ותענית בליל הראשון ולפע"ד נראה דודאי כך הוא כדכתב הרא"ש קודם המסקנה אבל למסקנה נראה דהיפך והוא דכיון דמסקינן אליבא דרבן שמעון בן גמליאל דמתניתין אמיא כותיה והכי קאמר אין בין ארבעה עשר של אדר הראשון וכו' השמא אי אמיא דסיפא ארישא קיימא קשיא אמנא דמתניתין גופיה אמאי קמי אין בין ארבעה עשר של אדר הראשון וכו' ובסדר הפרשיות לא מיירי דלמאי שייך עפי סדר הפרשיות ממקרא מגילה ומתנות לאיזוים דהא הני תלתא מילי שוין דיניהו שריך לחזור ולעשותן בשני והו"ל למיתני נמי סדר הפרשיות ולפרושי אין בין חדש אדר הראשון וכו' אבל אי סיפא לאו ארישא קאי וכל השנים המעונרות קאמר דאין בין ארבעה עשר של אדר הראשון וכו' ניחא וכן נראה מוצא מלשון ה"ר"ף (ג:) והסמ"ג (הל' מגילה רנ:): דלמאי דמסיק אין בין ארבעה עשר וכו' אף כלל השנים המעונרות אסור בהספד ובתענית ב"ד [של] אדר הראשון כל זה כמנתי ליישב המנהג שנהגין אסור בהספד ובתענית בליל הראשון דלא כהרא"ש. שוב ראיתי שכתב הרב רבינו ירוחם (נ"י ח"א סג:): כי לפי דברי ה"ר"ף נראה דאסור עיי"ש וכן הוא העיקר נראה לי ע"פ:

סימן תרצו

פרטי דמיני דיניס המבוארים בזה הסימן

ד"ן יום י"ד וט"ו שבאדר הראשון להספד ותענית ולהרבות בסעודה:

א יום ארבעה עשר וחמשה עשר שבאדר הראשון מותרים בהספד ובתענית. והא דיומ ארבעה עשר וחמשה עשר דאדר הראשון והשני שוין בהספד ותענית היינו דוקא כשקראו המגילה וכו' ביום נראה להם לעבר השנה אבל אם לא קראו המגילה מותרין בהספד ותענית. ובספר המצות כתב שאסורין בהספד ותענית בכל השנים אף על פי שלא קראו המגילה וכן יראה מדברי הרמב"ם ז"ל וכן כתב (הרי"ף ז"ל) רבינו פרץ ז"ל א' ושצריך להרבות בו בסעודה בארבעה עשר. אבל בחמשה עשר כתב שאין צריך להרבות בו בסעודה. ואדוני אבי הרא"ש ז"ל ^{אורח החיים} כתב כסברא הראשונה: ^{א"ח"ק 1234567}

גש"ס הטור הראשון והוא אורח חיים תודה לא"ל:

דלסור בהספד ובתענית שמאחר שזאתו יום לא היה דעמס לעבר ה"ל בלוחו יום כשאר שנים פשוטות וכמו הגהות מיימוניות (פ"ג אה ז) והמרדכי (סי' משפד) שהר"מ כתב כדברי הרא"ש אבל הרמב"ם (שם הי"ג) כתב שסם ושני הימים אסורים בהספד ותענית בליל הראשון ובליל השני וכמו ההגהות (שם) שכן פסק הסמ"ג (הל' מגילה רנ:) וכן דעת ה"ר"ן (ג: ד"ה אלה) (א) וכתב שקרוז הדגנר גם כן שראוי להרבות בסעודה ב"ד שבראשון אבל לענין לשלוח מנות כיון דדמו למתנות לאיזוים דליחנהו אלא בשני משמע נמי שאף משלוח מנות אינו אלא בשני והתוספות (ו: ד"ה ורבי אליעזר) כתבו ויש נוהגין לעשות ימי משחה ושמחה בארבעה עשר ובחמשה עשר של אדר הראשון וריהטא דמתניתין נמי משמע כן [מדקאמר אלא מקרא מגילה בליל ומתנות לעניים מכלל דלענין משחה ושמחה זה וזה שוין] ולא נהירא דלמרינן בגמרא הא לענין הספד ותענית זה וזה שוין מכלל דשמחה ומשחה ליכא [וכו'] וכן הלכה שאין צריך להחמיר לעשות משחה ושמחה בליל הראשון עכ"ל והגהות מיימוניות (שם) כתבו בשם סמ"ק (סי' קמח הנהגות סמ"ק אה ז) [ב] שהעולם לא נהגו לעשות משחה ושמחה כי אם ב"ד שבאדר הראשון אף על פי שבאדר השני נהגו גם כן"ו שמחה ומשחה (ב) וטעמא משום דלמחר תלמודא אין בין י"ד שבאדר הראשון וכו' ולא הזכיר ט"ו ושמא נקט אותו שהוא עיקר אבל לענין עשיית מלאכה אין אסור בראשון (ג) כי גם בשני אין צו אסור כי אם במקום שנהגו ע"כ. ועכשיו לא נהגו להרבות בסעודה לא ב"ד ולא בט"ו שבאדר הראשון ומכל מקום נוהגים שלא ליפול על פניהם ושלא לומר מומור וענך וי' ציוס לרה (מהל"ס ז) משום דיומי נס והללה הם:

ברוך הנותן ליעף כח ולאיין אוניס עצמה ירבה (ישעי' מ כט)

דרכי משח

תרצו א וכתב מהרי"ל (הל' פורים סי' א) ומנהגים (רי"א טירנא עמ' קסב) דכן נוהגין: (ב) **ובמנהגים** (שם) ומהרי"ל (שם סי' יט) כתבו כדברי ה"ר"ן שמצוה לאכול ולשתות ולהרבות משחה ושמחה בפורים ראשון ולא ראיתי נוהגין כן וכן כתב בית יוסף דאין נוהגין מלכי ואלהי ישעי אליך אתפלל. שתשגיבו בדרכי משה עברין. כי בואת יחלהל המתהלל. השכל וידוע אותך.

לא בגבורה חכמה ושלל:
ברוך הנותן ליעף כח ולאיין אוניס עצמה ירבה (ישעי' מ כט):

הנהגות והערות

תרצו א [ב] בטור הנדפס עם דפו"ר ב"י וכדפוס שלוניקי וככת"י פריש פרמא הגירסא בטור רבינו פרץ וכן כתב בהגהות אבני נזר על הטור שצ"ל רבינו פרץ והוא לפנינו בהגהות רבינו פרץ על הסמ"ק סימן קמח, וכדפוס פייבי די שאקו הגירסא "והר"ם", וכטור הנדפס עם דפו"ר ב"ח וכדפוסים שלפנינו הגירסא "והר"ף" ועיין ב"ח: (ב) עיין בהגהות אבני נזר על הטור שכתב שצ"ל הגהות סמ"ק כי בסמ"ק מפורש שגם בט"ו יעשה משחה ושמחה רק בהגהות סמ"ק כתב כן ועיין ש"ך י"ד סימן לב סק"ט שהפוסקים כינו להגהות סמ"ק בשם סמ"ק עכ"ל:

הלכות מגילה סימן תרצו

די מחמירים וטוב לב משתה (ג) תמיד (בצ"ח צטס סת"ק) :

נשלם מדר אורח חיים והלכות מגילה . שבת והודאה לנורא עליה . הוא זכנו לנמור את כולה . ויציגו מכל מכוול חקלה . ברוך ה' לעולם אמן ואמן :

שערי תשובה

באר היטב

צ"ח : (ג) תמיד . בית הספרתנו במהרה יעמוד . וכדלהא
לוחו נפבוד . נכון יהיה הר הבית בראש הרים עדי עד :

מ"ח וילכו לאסליכם שמחים וטובי לב כי וכו' שאט חופרים וכו' פירש ספרותך ו"ל סכסוכים פ"י חרותך כמ"ס ח"ל סמאור שבת מחזיר לפוסק
ואז ודבק לבט במאריך ויחד לכניט כי שמי סלכות יתיחדו לסיח אחד לאכנס כי וס הנרס" שדבב סגב נמטח אחרי שאין סם
י"ח סתך ויחר ית לרז פלשו כד"ח במקום שיש סם חיוס שמחה אף אם סיה שמחה של מלס ופ"ח כסוף פוסב נפגין שמחה בית כסאכס וכן מסאכר
לגיל כי חקכ"ס חלס לוכל וסחה וסמה כרגל ולא יסאון כבכר ויין וכשחוק וקלות ראש לפי שאין כשחוק וקלות ראש שמחה חלל סוללות וסכלות
ולא נאפירט על סוללות וסכלות חלל על שמחה שיש כס פנדות סואר פכ"ל וכו' לטון רכיס סרמג"ש ו"ל וסמפריס ו"ל פירטו לשחוק חמתי מסולל
כ"ל שיסס כחיס סתן שיסס כשחוק כוא סוללות פכס"ו לפ"ל אך כשחוק מס ו פוסב ר"ל שלפתין שמחה חין להחליט שאינה יפס שחמחה ית
שמחה של מלס ולכן ית ליתן לב לדעת מס ו פוסב ר"ל מס סיכב אם כוא שמחה של מלס או לא אך כואל וספסר כי סתך חכילס וסחיס וסוללות
יחמפך לשחוק וקלות ראש לכן יקח חכלין לכסס כשחמה כד"ח וסדות ס' יסס מסוח ופסב לבו כד"ח ח"ס וסב לב נמחה תמיד . ויס"ל שיסס לפ
לב אחד לאכניט טכסמיס וכוא לכניט אל כסיס חל כשחמה יד כפוסכס יסיו אמריט לטון לפי חדירי כל חפסס לשקוד על דלתות סתורס וכמלס ולייכר
פסילס ככרס חיס . וסכר יספיק פליש כדויסס או חתוס כלידקי פגויסס ככפרי תכוסכס וד אמריס יאיר פיריס ויקרל סם במקום פמריס . וס
סיב פסחיס כשיכית חין וידחלסס וסיו לאחדים עין יסרסס את פן יוסף וסכר כיד אמריס :

משנה ברורה

ולכאמין כ"ח (פ) וזה שסיים הרמ"א וטוב לב משתה תמיד היינו מקוב לברכות לכבוד סגם אפסחה כפתים סללו .

סיימתי בחבר הש"י ביום י"ט לתשרי מרחשוון תרס"ו לפ"ק :

שער הציון
(פ) פ"ז :

הם ותשלם שבת לא"ל בורא עולם .

שאלת חלק תשובה פו פח פט צ שני יעבי

קרוייה לפעם במסכת פסחים. שהיו סגורים בפי וסמורין בלבוז לאמרם משמו להזכירו לטוב כי על ידע בבלו. לא אמע מחשך לבך לכניז איהו דברים פסוטים שנים שלשה נרגרים מן הכל ביד במסכת זו.

ד"א רבבי אמר שש עשרה שנאמר כי אמר מקרה הוא בלח עהור כי לא עהור. פירוש שהי יכול לומר מקרה עמא. והיה מרויח לקר שש עשרה אותיות. יש לחמוה הא ע"כ הכא נמי לא עקס אלא שמונה אותיות שהרי אפילו הוא אומר בלשון נקי לא הי' לרדך להארך בלשון כי לא עהור. וליתר ליי בלש"ה לבלוה. והוא כשל ענין כמעט שינוי. ובדלתי הולך לרמוז וללמוד בו איהו דבר איך שמה אפילו שהי' מדבר בלשון מגונה. לרדך הי' הדבר לאמר. ורעה ליישב על פי מה שנראה מפירש"י בססוק זה בסי' שמואל. שלפי ששאלו אוכל חולין בעשרה היה אמר שמה ראה דוד קרי היום ולא עבד לקרוי. ולכן לא בא אל שלחן המלך שאילו עבד לא הי' לרדך הערב שמש לחולין. לפיכך כפל דבריו אחר שדבר בלשון נקי ולאמר תחלה בלתי עהור. שדעוין היה במשמע. אפי"פ שהיה עבול יום. כנס ט"י בלתי עהור הוא ואסור בתרומה. ולא היה בזה די באר התכללות מדוע לא בא בן ישי אל הלחם לחולין. על כן הי' לרדך לבאר עוד כוונתו, בלמוד כי לא עהור. כלומר לא עהור כלל שלא עבד עדיין ולא הוכשר אפילו לחולין. ומיתורא דקרא שמשעין לה. ומש"ה כפל מאמרם בקצת שינוי כאשר יאות ללשון אה. וזכו כוונת רש"י שזו לשונו בכבוד כי לא עהור, נחיתת טעם למה לא בא. לפי שבתה שלמר בלתי עהור. עדיין לא נתיישב יפה טעמו של דבר, רק ממה שהארך בלשונו. אמה שומע וכדפירש"י. והשתא שפיר קאמר רבבי, דעקס שש עשרה אותיות, שכיון שלמר בלשון נקי הולך לעקס ולכפול כדי שחובן כוונתו היטב עד שהותירו שש עשרה אותיות. משא"כ אלמלי הי' אומר מקרה עמא הוא. לא היה לרדך לפרש יומר. ולא היה מקום לטעות בעבול יום. שהרי שינוי פס"ג דמסכת ט"י. אין עבול יום עמא. ודוק שהוא נכון מאד.

שאלה צ

שם ד"ב, ממלי דברים ירחא קאי, דילמא בארבעה או בחמשה בירחא, הכל תמהים בזה מאי אירידי דנקט דו או הי' ולא קודם, או מאוחר יותר, וי"ל ליישב כסוד טעם בשני דרכים, הפן האחר עם מה שיל"ד עוד, היכי סיד ללבוז דריש ירחא קאי הא כתיב החודש הזה וגו', ולא בא הכתוב לפסוק אלא לפרש, איך מהי חתיף לפרשי מאי דלא סליק ארעא לגמרי, גם התו' הקשו מזה דילפנין מהחודש הזה כח ראה וקדש ש"ע ודאי ברי"ח קאי. ותירך ר"ח חט"ג דקבי"ה א"ל למשה בריש ירחא דילמא משה י"א לישראל אלא כדי' או כה' כו'.

גם כזו תמיהא רבנא, היכי סיד שיחמין משה המלוה הקבי"ה בשעתה, ואם הי' ראונו ש"ה קבי"ה לאחר האמירה לישראל, לא הי' מקדים לאמרה למשה כמה ימים קודם ולא מלינו כזאת שמוס מקום הא ע"כ"פ טעמא בניי שישנה משה מדחו בפעם הזאת, ובאיהו סברא קמיפולגי המקשן עם שתמא לתלמודא, לכן אי אומר שבעל הקושא בא בכח סברא טובה ובהא קמיפולגי דלימא בפי"ה והובא בפיוט ופרשת החודש, זמן מולדתו חל להקלות ברביעי בחלות כו' ופירשתי שם דה"ע שנתקשה משה בראייה הלכנה שמוס דקודם שש אין כח בעין לראותו כמ"ש שם, והיינו דלמרינן כפי"ק דרי"ה שיה שפי מכסי סיהרא וחשב מקה למנוח החודש ממה המולד וא"ל הקב"ה מערב עד ערב ספור אחר. ועל זה בנה הקשקש יסוד קושיהו. מאחר דלפי האמת אין החודש מתחיל אלא בלילה (גם אין מונין שפוט לחודשים) איך מתחבר סמוך ללילה הראהו עם חשכה (וכן איחא נמי במדרש) וכל הדברות לא היו אלא ביום. דליתיהא פריט אי"כ ברי"ח א"ל קב"ה למשה והוא לא יכול לומר לישראל החודש הזה אלא בלילה בעת שראית הלבני. להראות להם כה' לפ"י כיומא קמא ליכא למימר ובשני נמי לא אמר מאסו דע"ה אה כי ר"ח בחמישי הי' ובמ"ש אין שעת הכושר לבשר הגולי. כדלמרינן מובטח לכן לישראל שאין אליהו בא בע"ש. ובשבת פשיטא לא בשבת שאין המלוה לבו ביום אי"כ לא בליר מארבע' על כרחך. ואח"ל שנתעבד עוד יום. לכן חסא אמירתו לישראל בחמישי בו לכן המאמר ויותר מזה אין סברא כלל. אמנם בעל הסוגיא פשיט ליה מגי"ש. דבריה היתה אמירתו. והיינו משום דס"ל כפר"ה שהראה הקב"ה למשה בשב"ע בחלות נמלא שהיה אמירתו לישראל ביום שלחמיו ברי"ח דווקא בזמני. לישנה אחרונה איישב הג"ל בדרך נכון מאד כס"ד. ותחלי אוסיף לדקדק. מה שמחמה עוד בעיני יומר מזה. כי איך למד רש"י שחי שבתות. ממה שמשה עומד ברי"ח ומזהיר על הפסח דכתיב החודש הזה וגו'. דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשור לחודש וגו'. ותמה על עתמך. אפי' אמרה ברי"ח. הרי אין כאן אלא עשרה ימים קודם עשיית המלוה. ובע"כ הי' לרדך לומר לפס מלוה זו קודם בעשור. ואין ללמוד אלא מימים שקדמו לו. אי"כ איך עזיבה מזה ב' שבתות. אפי"פ שלמר להס גם שאר דיני פסח עמנו בהגב. ואי איחא הוי ליה לאקדומי ב' שבתות ללקיח. גם סתוי הקשו בכלל דנגמרא דשבת ומנחות מוכח בהדיא דברי"ח הוא וכ"ל. ולכן דקח בו ר"ח מאד. גם מרזלו של ר"י גרמי דחוק לטוס ריבשא

עומת כי דל הוא ואין לו פורים. (כמו הפסח חדרך שאיך יכול לו כי אלוני עשיר רכוס וישוריה) כי הי' יריב ריבו גוללו חוק. ואמר עוד לא זו בלבד מהדל גובה כי לפעמים הוא דל גלה ואין מרעה סובגתו. לפיכך יש לו לפעמי כלומר התכללות על שאינו מרעה עליו. אבל גם על העניו הכנסע יאל דבר העשיר איס זרוע וגובה ממנו חלקו בעול עד שמעיו פניו בו בחולסא גדולי ואינו פונה להכניעו ולתחמוניו הכל אינו מועיל ללחא את העשיר המיוסן. לרדך לבבו לחוס על עני ואכיון. לכן זה מחאהו למשול. וזה מחאהו ים הוא שיפא הטת שיהפך מלב שיהיה מי שפוא עשיר היום מחר עני. ומי שפוא עני היום מחר עשיר נגלגל הוא שחורר בעולם. עשיר ורש נפגשו עומס כולם הי' שכבר היו שיהיה שום לשעבר. לכן הכל מחשבות אדם הכל הסה.

שאלה פו

ושאלת לבאר לך כוונת הרוקח בקדמת ספרו (רא"כ) ח"ל ופן סכר למרזח רגליך יוד"כ כ"ף למ"ד המדה כזאת חמיר בלבבך.

תשובה

ג"ל שרואה לתת טעם ופנים לסאיכות שלש אותיות הללו "כ" ל" ג. גה מדוע הכ"ף כפולה וטעה סמך וזכר לדבר במילוי היו"ד שטובה ב"פ עשרה במספר והוא כ"ף. ולכן הכ"ף כפולה כי פסח אחת נרמזה בלוח יו"ד להורות על הכפופה. ועוד טעם בפני עצמו לרמוז על פסופה. וזכו ים רמוז לשני כפופה הרגלים לומר לך שתשקוף על מרזח רגליך שיהיה לטוב ותקבל סכר. לא כפופה שנאמר בס"י רגליהם לרע ירוולו. רליס לבאר שמת דבר זה לרדך למוד גדול נסור מדרך רע ולבחור בטוב. לפיכך נמשכה למ"ד אל הכ"ף הכפולה להיות לבו תמיד על המדה הזאת גשום עיניו על דרכיו ולשום אורחותיו.

שאלה פו

בקשתני עוד. אם יש אחי יסוב מתקבל לדברי תו' שלח עשיתי (דף כע"ה) ד"ה דכתיב כו'. כי בדבור זה אשחוללו כל אכירי לב. שאלתי לחכמים ואין מגיד לי ולא מללו כל אנשי חיל ידיהם:

תשובה

יש ויש לאלוה מילין. מיושבים היטב בלי חס מקום ללין ואינו לרדך רק להעמיך לך מ"ש שם בחי"ג עם הנהגה קנה כמות שהיא מחוקקת בנגמרא שלי (סתקון המוכרח אבליע בתוך הלשון) ואשמיל מפרש"י שם שגם הוא לוח לפרשו. ז"ל שם ד"ה והנהו י' סיו כו'. לא אוחן עשרה ימים לאייר קאמר אלא דרך קצרה נקוט וקחשיב י' ימים מכלל שלשה שישו מתחילין מעשרים באייר ומשבעה ימים דהסגר שהיו בסוף סיון הרי כאן עשרה ושני בנייהו י"ע יום דלכילת בשר שהתחילו כ"ב אייר. אחר שנסעו שלשה ימים נמלאו ימי יום בכללן שכלו ככ"ע בסיון:

בהו' ד"ה דכתיב כו'. פירוש חשוב מעשרים של ר"ח (ר"ל חודש) אייר. עד סופו תמלא חשכה ימים כו'. לפ"י תמלא מעשרים ושנים חודש השני. דזה אייר (כ"ל"ג) חודש שגם עד כ"ב דסיון וגי ימים שכתבו מר"ה הרי ל"ג. דלמנייהו שני ימים (כ"ל"ג) דמעשרים נענה הטנן. ואייתר להו שני ימים (לרדך לנכותם מן הל"ג ושאלו כ"ג לביון) שזו כ"ג דל יומא כו'. הי' בכלל החודש (ל"ג) שאייר ספר כו'. ע"פ מה שתקנתי והגהתי לשון בחו'. הכה הוא מבואר היטב ודבריהם מובנים בלי שום נמגוס והלמח עד לפלמו שזה דבר ברור, וכוונת סתוי רלויה. והבן מדוע נטו מפירש"י במקלת ודעת לנגון נקל. ואנב אליה לפיכך מש"ע שם בחו' ד"ה אמר אביי כו' ואחר דסיון כ"ע דסיון כו' לא קחשיב לפי שאין לילה עמו. וי"ל הא דקאמר בתגומא סמוך ואחו יום ע"כ"ה הי' לא דק אלא ערב משירי. ועל כרחך לומר כן אולי"כ קשיא דרי"ו אר"י. היכי קאמר אלמלי הייתי באותו דור קבעתי בעשירי. אטו מי קבשי למעקר מאי דקבע קב"ה כדקאמר חיהו גופי הכא. אלא ודאי לא דק דלפוס קושטא דמנחא בתשיעי שבו ובעשירי ככו. ולכן ראו לקבעו יום בכיה לדורות ודקאמר ר"י הכא אוחו היום ע"כ"ה הי'. לשעת החכמים שבלאותו דור וקבעו ע"כ יום בכיה. אליבא דידהו קאמר ולי לא ס"ל. עמי"ש שם בחי"ג עוד באותה סוגיא אך יספיק זה למבוקשך.

שאלה פח

שאלת עוד מה הוקיע רש"י שם בגמ' משנכנס אדר. לפרש ימי נסים היו פורים ופסח. פסוע שהולך לך משום דאי משום פורים גרידא. איך לימא נמי ינסן ויכסלו אלא ע"כ משום שהתחילו ימי נסים רלופים ותכופים זה לזה. וי"ל עוד טרצה לרמוז ג"כ שבשנה מעוברת אין שמחה נוכחג אלא בלמד שני. ופי"ע משום דמי' נסים סמוכים הם. וכדלמרינן (פ"ק דמגילה ו' ב') אליבא דרשב"ג דאדר שני עיקר לענין קריאת מגילה, משום דמסגך גאולה לנאולס עדיף. וזה כולל"ד בשאלותיך יעבי"ז:

שאלה פט

אמרם עם הספר שמעתי אמרו כי נעמו ופירושיו עמוקים לחי. והואיל ואחי ענינה דפסחא לידן. וזכיתי על ידי אמ"י בכמה דברים עמוקים בה"ל הפסח ובסוגיא דשמעטא בחבוריו הקדושים המלומים לח"ש ומו"ק. במוסי חמקתן לו לכות אותי גם בליא דברים קלים. באורים נאותים

חדושי הרישב"א מגלה פרק ראשון

כא חק קראם על פה לא יא ים לומר דהכיף דר"מ ואידך סנאי כיה ור' יושע ור' [יודא אמר] שמואל לא סברי לס מו' ק"ל הא דאמריין בערק (ל) סקורא רב ושמואל דאמרי חרויבו לפו יונית לכל כשר ואינהו דאמור (מ) כרשב"ג ומכדריין דאי הוב אומר כל' כרשב"ג סיחיו אופר כ"מ ספרים אבל מגלס דכסיב ככחבס וכלגווס לא כלומר סיחיו אומר לא הוב שרי שחכב יונית כספרים קת"ל אלמא רב ושמואל כסיבא צפו וכו' לא קשיא כלל דא"כ ה"ק דאי אמרי' סלכס כרשב"ג ה"א דוקא כספרים עביר יוני כאשורי בין לטון בין לכבז אבל לענין מגלס כרי יונית כשאר לשונות קת"ל לפו יונית לכל כשר ויולא כל אדם בשמיטתו אבל כחי' לא בעיין כלל מיהו הא ודאי קשיא דאמר שמו' ככסא פירקא סקורא במגלס ככסובס בין ככסובס לא יא ואי לא צעי כסיבס אחמי לא יא לא סהא אלא קריאה על פה ויש לומר דשמואל ה"ק שלא ניחנס ליכבז בכלל ספרי הקדש עד שסחא כמורס לפמח אה הידים אבל מ"מ ניחנס ליבבז שלא סהא ע"ש וסקורא ע"ש לא יא ומאי דאוקימנא כר' יושע משוס דר' יושע נמי ה"ק שלא סהא בכלל ספרי הקדש כדאמרי' שלשי' ולא רבעי' ולא חשיב רביעי' אלא כשנמנע עס כג' ואסתר סיחיה רולס סיכבכנסה לדורות עס כהבי הקדש . ואי ק"ל הא דאמריין מסכס יומא פרק אמר לסס הממונס מפני מה נמשלה אסתר לחילת השמר לומר לך מס שמר זה סוף כל הלילה אף אסתר סוף כל הניסים ופרקיין וכו' איבא מוכבס ופריק ליחנס ליכבז קאמרו כתיחא למ"ד ניחנס [ליכבז] אלא למ"ד לא ניחנס ליכבז מאי איבא למימר דאלמא מ"ד שלא ניחנס ליכבז היינו שלא ניחנס ליכבז כלל דומיא דחוכבס דאי ניחנס למכבז מס שאין בן כחוכבס שאסור לכוכבס (א"כ נר' דל"ל מאי קשיא ליה או דלימא וכו') ויש לומר דכל שלא ניחנס ליכבז ככחי סקדש ובקדושא לא חשיבא כחיבא עד דנימא צט שכיב סוף כל הניסים וליכא שחחא צטא כולי כחי א"כ מסכבז לי דכא מקשיין דודאי ליכבז דסוף כל הניסים לא שייך שוכבבז לפמח אלא ככסיב בכלל כל ככסי סקדש וכיא סוף לסס ודומיא דשמר זה שסוא מכלל לילס וסוא סוף לס ואינס חלוק לעצמו :

אמר שמואל ידי עדיפא מכלבו קיימו וקבלו סיכודיס קיימו למעלס מה שקבלו למסס ומנא ידעיין אלמלא שנאמרס כרוס סקודש ובמסכס שבה דרשי לס (ג) מדרשא אחרינא חרמי ש"מ :

תני רב יוסף ומשלוח מנות איש לרעו ב' מנוס לאדס א' כלומר לרעבו כעשיר ומתנות לאביונים ב' מנוס לב' בני אדם : ר' יודא נשיאס שדר ליה לב' כושעיא אעמא דענלא חילתא ונרבא דאמרר פרש"י שלא לו קיימא צט רצו' ומשלוח מנות ופירש דככא מנות איכא ול"ג סדר שלא ליה איסו אבל בכלבו כסחי גרסיין קיימא צט רבי' ומחנות לאביונים פירש שלא סיחיה יקרס השאורכ בעיניו ואמר שאינס מחנס לאדס כמוכו ולא יא ידי חובת משלוח מנות איש לרעו סדר שלא ליה כלומר רבי יודא נשיאס גופס ענלא חליחאס וחלח גרבי יין שלא ליה קיימא צט רבי' ומשלוח מנות איש לרעו כלומר שזו השאורכ הראויס לך ומסכבכר דמחנות לאביונים סיינו אפילו צב' פרוטות דשוב פרוסס חשיבא מחנס אבל לא כפחות כדאיחא בניטין ובזוכסי אחריחי :

גרסינן בגמרא דצ"מ פרק כסוכס (ס) אה הפועלין מבבז פורים לפורים ואין מדקדקין בדבר ואין סעני רשאי ליבול מסס רלועס לסנדלו וכ"פ כל מה שגבו צו כיוס פורים

כירושלמי וכיון דכן סוכו לדברי הכל באדר ב' שסוא סמוך לניסן מבטי למקרי ואפי' קראוס באדר א' ולא מחוור מדמסכיס ליה חלמודלס הא לענין פרשיות חלמא בכלבו מיירי ורבנן כמד וכחא סקנוס כולבו וכיון דקרו אידך קמייתא ס"ס לאידך אפ"י ספקדים אכסרתן ופי' עניינס ימיס רביס קודס ניסן :

מני מחניטין לא ה"ק [כו'] רשב"ג סיינו ה"ק אמר רב פשא וכו' דת"ק סבר לכסחלס צב' פי' לאו (ב') דדייק ככי לישינס אלא דסכרס סוא שמלוחן לכסחלס כחדש שקורין צו אה המגלס מיסו (ו) מקרא קאמר שחורין וקורין אוחס שמעי' דס"ל דאי (ז) קרו בראשון קרו : ור' אליעזר בר' יוסי סבר דאפי' מ"מ לכסחלס בראשון ליסנא מוכס שך סוא (פיטוי) מלוחן לכסחלס . ולא עוד (ח) אלא דעמא דאי לא קרו בראשון לא קרו לבו צב' דכא פעמא דידיה משוס דדריש בכל שנה ושנה לאדר כסמוך לשבט וכי סיכו דרשב"ג דרשי' ליה לאדר כסמוך לניסן אין קריאס בראשון כלל דלעבז נא ככחוב אף לר' יוסי אין קריאה צב' כלום וכ"מ א"כ מס סוא דקחני שכל המלות הכוסבות צב' כוסבות נא' דממעס דכ' עיקר ל"ל דלרבנן קאמר שכל המלות הכוסבות לרבנן צב' כוסבו' אליו נא' :

ורשב"ג סבר אפי' פרשיות נמו אפי' דקרו לבו בראשון כדרי וקרו צב' ואסיקנא דלפולס מפני' כרשב"ג ומחניטין ס"ק אין בין י"ד של אדר בראשון לי"ד של אדר סכ' אלא מ"מ ומסנות לאביונים אבל לענין פרשיות לא איירי כלל ומחניטין סכי דייקי' הא לענין סספד ומענית זס חס שוים ואופסיקא סלכסס כרשב"ג ופי' הרו"ף ז"ל [היבא] משנתינו כדפרישנא חליבא [דרשב"ג] ולא הביא ממלוקת פרשיות כלום וסמנו כפירושו דברי פי חכס חן :

בשלמא ר' אליעזר בר' יוסי מסכבר (ססמי') [סעמי'] למדרש קרא סכי משוס דמסייע עלה פעמא דאין מעבירין על המלות ופירושו בעלמא שאס בלו לירו' ב' מלוחן שיחטיל באוחס שבאס לירו סחלס ולא ימחין לאחרא ונס לא ניחנס ככבילס וכדאמריין במסכס יומא פ' אמר לסס הממונס דישון מבבז ספימיי קודס לסכבס ס' נרוס מ"ט אביו אמר גמרא גמירנא סנרלס לא סביבכא רבא אמר כר"ל דאמר אין מעבירין על המלות וכי פגע ברישא דמזבז פגע ברישא ונקמי' מיניו דס"ס (ט) שלא יאכל אוחס כיון שלא הביע זמנס וכדחקן (י) החס מלות כעומר לבא מן הקרוב ועמא לפי שאין מעבירין על המלות לכניה הקרוב וליןך לרחוק :

אלא רשב"ג מ"ס דריש סכי דכא קרא לא דייק ככי עפי מסס [ופרקין] (ופרישנא) דקסבר מסחך גאלול אדר לגאלול ניסן עדיף סילכך סיא סוחנסת למדרש סכי :

דף ד' ע"א [הא] דאמרי' שלחו לס סלס ככבתי לך שלשים **אוצר החכמה** ולא רבעיס ופרש"י ז"ל צב' מקומות יש לנו ככסוב ממייס זכר עמלק ולא יתר ולא ככירא דמס ענין עמלק לפסוק זה (ב) לפי' פירושו וכו' כי שלח אמר שכבז ג' ספרים ולא סיה אופשר לו לכחוב יוסר וכיון שכוא לא סיה אופשר לו לסוכיף עוד על כחב' סקדש סיאך ככבז חנו ספר שך וכן דרשו במדרש פסוק זה על שיר השיירים וקבלה ומשלי : **א"ך** יודאס אמר שמואל אסכר אינס מעמאס אה סידים פי' שאינס מכלל ככחי סקדש שגזרו חכמיס סאוחו אוחס ערומיס אפי' ידיו רחולות יסיו ידיו שניות למזמאף לענין חרותה כדאי' בפ"ק דשבת ופרכי' למימרא דסבר אסכר לאו צרכ"ק נחמסס וסא איבז קאמר דכרס"ק נחמסס ופרקי' נחמסס לקרות ולא נחמסס ליכבז ואוקימנ' כרבי יבוסע וטרש"י שלא ניחנס ליכבז כלל אלא לקרוסס על סס וא"כ

בור קזחב (ו) סקרא מגלס קאמר טו' כ"ל : (ז) קרי פרשיות בראשון קרו כ"ל : (ח) אלא דעמא דידו' מוכס דס"ל דאי לא קרו בו' כ"ל : (ט) שלא יקרס אוחס צב' כיון טו' כ"ל : (י) מחנות דף ס"ד כ"ל : (כ) לפיכך ס' כמור' כי שלחס בו' כ"ל : (ל) לקסן דף י"ח : (מ) כרשב"ג . ופיך ולימרי סלכס כרשב"ג ומכדריין בו' כ"ל : (נ) כרשב"ג : (ס) אס סאומיין [דף פ"ח ע"ב] כ"ל :

הדושי הדימבא מנדה פרק ראשון

הא חק קראש על פה לא יאז יש לומר דהיא דר"מ ואיך
 סנאי היא ור' יוסע ור' יסוע ור' [יסודא אמר] שמואל לא סברי לה
 מי' ק"ל הא דאמרינן בשרק (ל) סקורא רב ושמואל דאמרי
 חרויבו לעו יוניו לכל כשר ואינווה דאמור (מ) כרשב"ג
 ומדרינן דאי הוב אומר כל' כרשב"ג היינו אומר כ"מ
 ספרים אבל מגנל דכסיב כנחבס וכלגוסם לא כלומר היינו
 אומר לא הוב שרי שחכבס יוניו כספרים קמ"ל אלמא רב
 ושמואל כתיבא צפו וכו' לא קשיא כלל דא"כ ס"ק דאי
 אמרי' סלכס כרשב"ג ס"א דוקא בספרים עביר יוני כחשורי
 בין ללשון בין לכתב אבל לענין מגלס הרי יוניו כשאר לשונות
 קמ"ל לעו יוניו לכל כשר ויואל כל אדם בשמיפטו אבל
 כחי' לא בעינן כלל מיהו הא ודאי קשיא דאמר שמו' כהסא
 פירקא סקורא במגלס כסופבס בין כסופבס לא יאז ואי לא
 צעו כתיבס אחאי לא יאז לא סהא אלא קריאה על פה ויש
 לומר דשמואל ס"ק שלא ניחנס ליכתב בכלל ספרי הקדש
 עד שסחא כמותס לפמא חק הידים אבל מ"מ ניחנס ליכתב
 שלא חסא ע"ש והקוראש ע"ש לא יאז ומאי דאוקימנא כר'
 יוסע משום דר' יוסע נמי ס"ק שלא חסא בכלל ספרי
 הקדש כדאמרי' שלשי' ולא רבעי' ולא חשיב רבועי' אלא
 כשנמנה עם כג' ואסחר סיטה רולס שיכתבנה לרובח עם
 כהבי הקדש . ואי ק"ל הא דאמרינן מסכס יומא פרק אמר
 לסס סמוניה מפני מה נמשלה אסחר לאילת השחר לומר
 לך מה שחר זכ סוף כל הילול אף אסחר סוף כל הניסים
 ופרקינן וכו' איכא חוכבס ופריק ליחנס ליכתב קאמרו כתיחא
 למ"ד ניחנס [ליכתב] אלא למ"ד לא ניחנס ליכתב מאי איכא
 למימר דאלמא מ"ד שלא ניחנס ליכתב היינו שלא ניחנס
 ליכתב כלל דומיא דחוכבס דאי נחנס למכתב מה שאין כן
 בחוכבס שאסור לכותב (א"כ נר' דל"ל מאי קשיא ליה או
 דאימא וכו') ויש לומר דכל שלא ניחנס ליכתב ככתבי הקדש
 ובקדושחס לא חשיבא כתיבא עד דנימא ב"ה שכיב סוף כל
 הניסים וליכא שנחא צהא כולי האי א"כ מסביר לי דהא
 מקשינן דודאי ליכא דסוף כל הניסים לא שייך שנכתב
 לעלמס אלא כשכיבא בכלל כל כתיבי הקדש וכיב סוף להס
 ודומיא דשחר זכ סקורא מכלל לילס וסור סוף לה ואינוה
 חלוק לעלמו :

מני מחניחין לא ת"ק [כו'] רשב"ג היינו ת"ק אמר רב פשא
 וכו' דת"ק סבר לכפחלס צב' פי' לאו (ב) דדייק כתי
 לישניס אלא דסכרא סור שמלוחן לכחלס כחשם שקורין בו
 אח ממנלס מוסו (ו) מקרא קאמר שחורין וקורין אחס
 שפעיי' דס"ל דאי (ז) קרו ברשון קרו : ור' אליעזר בר'
 יוסי סבר דלשי' מ"מ לכחלס ברשון ליכא מוכס שך סור
 (שיניו) מלוחן לכחלס . ולא עוד (ח) אלא דעעאז דאי לא
 קרו ברשון לא קרו לבו צב' דהא פעמא דידיע משום
 דדריש בכל שנס ושנה לאדר כסמוך לשבט וכי סיכו דרשב"ג
 דרשוי' ליה לאדר כסמוך לניסן אין קריאה ברשון כלל
 דלעכב נח ככתוב אף לר' יוסי אין קריאה צב' כלום וכ"מ
 א"כ מה סור דקחני שכל המלות כהסוגות צב' כוסות בא'
 דמשמע דב' עיקר ל"ל דלרבנן קאמר שכל המלות כהסוגות
 לרבנן צב' כוסיו' אליו צה' :

ורשב"ג סבר אפי' פרשיות נמו אפי' דקרו לבו ברשון
 כדרי וקרו צב' ואסוקא דלעולם מחני' כרשב"ג
 ומחניחין ס"ק אין בין י"ד של אדר כרשון ל"ד של אדר
 סב' אלא מ"מ ומסנות לאכיוניס אבל לענין פרשיות לא איירו
 כלל ומחניחין סבי דייקי' הא לענין הספד והעניות
 זכ חס שזיס ואופסיקא סלכסא כרשב"ג ולפי' הרו"ף ז"ל
 [הביא] משנתינו כדפרישנא אליבא [דרשב"ג] ולא הביא
 מחלוקת פרשיות כלום וסממו כפירושו דברי פי חכס חן :

בשלמא ר' אליעזר בר' יוסי מסביר (סתמי') [סתמי']
 למדרש קרא סבי משום דמסייע עלה פעמא
 דאין מעבירין על המלות ופירושו בעלמא שאס באו לירו צ'
 מלוחן שיחסייל כוחס עבאה לירו סחלס ולא ימחין לאחרה
 וגם לא ניחנס כשזילס וכדאמרינן במסכת יומא פ' אמר
 להס סמוניה דישון מוכס ססימי קודס לככתב ס' נרוח
 מ"ס אביו אמר גמרא גמירנא סברא לא סביירנא דבא אמר
 כר"ל דאמר אין מעבירין על המלות וכי פנט כרישא דמוכס פנט
 כרישא ונקמי' מניה דס"ס (ט) שלא יאכל אחס כיון שלא בניע
 זמנס וכדחנן (י) החס מלות כעומר לבא מן הקרוב ועעמא לפי
 שאין מעבירין על המלות להניח הקרוב וליגך לרחוק :

אלא רשב"ג מ"ס דריש סבי דהא קרא לא דייק סבי עפי
 מהס [ופרקין] [ופרישנא] דקסבר מסחך גאולת אדר
 לגאולה ניסן עדיף סילנך היא כוחסנא למדרש סבי :

דף ז' ע"א [הא] דאמרי' שלחו לה סלס כחצתי לך שלשים
אוצר החכמה ולא רבעיס ופרשי' ז"ל צב' מקומות
 יש לנו נכסוב ממייס זכר עמלק ולא יחר ולא כסירא דמס ענין
 עמלק לפסוק זכ (ב) לפי' פירושו וכו' כי שלמס אמר שכתב
 ג' ספרים ולא היה אופשר לו לכתוב יותר וכיון שהוא לא היה
 אופשר לו לכוסף עוד על כתב' הקדש הלא נכתב חנו ספר
 שלך וכן דרשו במדרש פסוק זכ על שיר שסיים וקבלה ומשלי :

א"ר יסודס אמר שמואל אסחר אינס מעמאס אח סידים
 פי' שאינס מכלל כתיבי הקדש שגזרו חכמים האוח
 אחס ערומיס אפי' ידיו רחולות יכיו ידיו שניות לפומאס
 לענין סרומס כדאי' בפ"ק דשבת ופרכי' למימרא דסבר אסחר
 לאו צרכ"ק נחמס וסא איכא קאמר דכרס"ק נחמס ופרכי'
 נחמס לקרות ולא נחמס ליכתב ואוקימנ' כרבי יוסע
 ופרשי' שלא ניחנס ליכתב כלל אלא לקרואס על פה וא"כ

גריסין נממרא דב"מ פרק הסוכר (ס) אח ספוטליו מגנב
 פורים לפורים ואין מדקדקין כדבר ואין סעני
 רשאי ליסול מסס דלועס לסכלו וס"פ כל מס שגזו בו כיוס
 פורים

בור קזהב (ו) מקרא מגלס קאמר בו' כ"ל : (ז) קרי פרשיות ברשון קרו כ"ל : (ח) אלא דעעמא דיד' מוכס דס"ל דאי לא כ"ל :
 (ט) שלא יקרא אחס צב' כיון פי' כ"ל : (י) מנחות דף ס"ד כ"ל : (כ) לסיק' פי' כמות' כי שלמס בו' כ"ל : (ל) לקמן דף
 י"ח : (ם) כרשב"ג . ופרין ולימרי סלכס כרשב"ג וסודרין בו' כ"ל : (ג) כדכרס : (ם) אח סאומינן [דף פ"ה ע"ג] כ"ל :

כירושלמי וכיון דכן סוכו לדברי הכל באדר ג' סוכא סמוך
 לניסן מבטי למקרי ואפי' קראס באדר א' ולא מחזור
 מדמססוס ליה חלמודא הא לענין פרשיות אלמא ככלסו
 מיירי ורבנן כמד ירמא סקנוס כולסו וכיון דקרו אודך קמייחא
 ס"ס לאודך אפי' שמקדים לחסרתן ופי' עניינס ימים רביס
 קודס ניסן :

מני מחניחין לא ת"ק [כו'] רשב"ג היינו ת"ק אמר רב פשא
 וכו' דת"ק סבר לכפחלס צב' פי' לאו (ב) דדייק כתי
 לישניס אלא דסכרא סור שמלוחן לכחלס כחשם שקורין בו
 אח ממנלס מוסו (ו) מקרא קאמר שחורין וקורין אחס
 שפעיי' דס"ל דאי (ז) קרו ברשון קרו : ור' אליעזר בר'
 יוסי סבר דלשי' מ"מ לכחלס ברשון ליכא מוכס שך סור
 (שיניו) מלוחן לכחלס . ולא עוד (ח) אלא דעעאז דאי לא
 קרו ברשון לא קרו לבו צב' דהא פעמא דידיע משום
 דדריש בכל שנס ושנה לאדר כסמוך לשבט וכי סיכו דרשב"ג
 דרשוי' ליה לאדר כסמוך לניסן אין קריאה ברשון כלל
 דלעכב נח ככתוב אף לר' יוסי אין קריאה צב' כלום וכ"מ
 א"כ מה סור דקחני שכל המלות כהסוגות צב' כוסות בא'
 דמשמע דב' עיקר ל"ל דלרבנן קאמר שכל המלות כהסוגות
 לרבנן צב' כוסיו' אליו צה' :

ורשב"ג סבר אפי' פרשיות נמו אפי' דקרו לבו ברשון
 כדרי וקרו צב' ואסוקא דלעולם מחני' כרשב"ג
 ומחניחין ס"ק אין בין י"ד של אדר כרשון ל"ד של אדר
 סב' אלא מ"מ ומסנות לאכיוניס אבל לענין פרשיות לא איירו
 כלל ומחניחין סבי דייקי' הא לענין הספד והעניות
 זכ חס שזיס ואופסיקא סלכסא כרשב"ג ולפי' הרו"ף ז"ל
 [הביא] משנתינו כדפרישנא אליבא [דרשב"ג] ולא הביא
 מחלוקת פרשיות כלום וסממו כפירושו דברי פי חכס חן :

בשלמא ר' אליעזר בר' יוסי מסביר (סתמי') [סתמי']
 למדרש קרא סבי משום דמסייע עלה פעמא
 דאין מעבירין על המלות ופירושו בעלמא שאס באו לירו צ'
 מלוחן שיחסייל כוחס עבאה לירו סחלס ולא ימחין לאחרה
 וגם לא ניחנס כשזילס וכדאמרינן במסכת יומא פ' אמר
 להס סמוניה דישון מוכס ססימי קודס לככתב ס' נרוח
 מ"ס אביו אמר גמרא גמירנא סברא לא סביירנא דבא אמר
 כר"ל דאמר אין מעבירין על המלות וכי פנט כרישא דמוכס פנט
 כרישא ונקמי' מניה דס"ס (ט) שלא יאכל אחס כיון שלא בניע
 זמנס וכדחנן (י) החס מלות כעומר לבא מן הקרוב ועעמא לפי
 שאין מעבירין על המלות להניח הקרוב וליגך לרחוק :

אלא רשב"ג מ"ס דריש סבי דהא קרא לא דייק סבי עפי
 מהס [ופרקין] [ופרישנא] דקסבר מסחך גאולת אדר
 לגאולה ניסן עדיף סילנך היא כוחסנא למדרש סבי :

דף ז' ע"א [הא] דאמרי' שלחו לה סלס כחצתי לך שלשים
אוצר החכמה ולא רבעיס ופרשי' ז"ל צב' מקומות
 יש לנו נכסוב ממייס זכר עמלק ולא יחר ולא כסירא דמס ענין
 עמלק לפסוק זכ (ב) לפי' פירושו וכו' כי שלמס אמר שכתב
 ג' ספרים ולא היה אופשר לו לכתוב יותר וכיון שהוא לא היה
 אופשר לו לכוסף עוד על כתב' הקדש הלא נכתב חנו ספר
 שלך וכן דרשו במדרש פסוק זכ על שיר שסיים וקבלה ומשלי :

א"ר יסודס אמר שמואל אסחר אינס מעמאס אח סידים
 פי' שאינס מכלל כתיבי הקדש שגזרו חכמים האוח
 אחס ערומיס אפי' ידיו רחולות יכיו ידיו שניות לפומאס
 לענין סרומס כדאי' בפ"ק דשבת ופרכי' למימרא דסבר אסחר
 לאו צרכ"ק נחמס וסא איכא קאמר דכרס"ק נחמס ופרכי'
 נחמס לקרות ולא נחמס ליכתב ואוקימנ' כרבי יוסע
 ופרשי' שלא ניחנס ליכתב כלל אלא לקרואס על פה וא"כ

גריסין נממרא דב"מ פרק הסוכר (ס) אח ספוטליו מגנב
 פורים לפורים ואין מדקדקין כדבר ואין סעני
 רשאי ליסול מסס דלועס לסכלו וס"פ כל מס שגזו בו כיוס
 פורים

בור קזהב (ו) מקרא מגלס קאמר בו' כ"ל : (ז) קרי פרשיות ברשון קרו כ"ל : (ח) אלא דעעמא דיד' מוכס דס"ל דאי לא כ"ל :
 (ט) שלא יקרא אחס צב' כיון פי' כ"ל : (י) מנחות דף ס"ד כ"ל : (כ) לסיק' פי' כמות' כי שלמס בו' כ"ל : (ל) לקמן דף
 י"ח : (ם) כרשב"ג . ופרין ולימרי סלכס כרשב"ג וסודרין בו' כ"ל : (ג) כדכרס : (ם) אח סאומינן [דף פ"ה ע"ג] כ"ל :

הלכות תנוכה סימן תרפה

תרפה סדר ד' פרישות. וכו' ז' סעיפים.

א עסקה כרייתא
 ב עגלה כ"ס
 ב כשחלל ותניא
 כותים ג טס
 ד כרייתא ד טס
 כמטת וכרייתא ל'
 ה טס ו טס ו כרכ
 טס ה טס וכרכ
 להקדים זכרים
 לפשיט פ כרי"ף
 וכרי"ש טס
 123456789

א (א) א"ח אדר הסמוך לניסן שחל להיות בשבת (ב) קורין פרשת (ה) שקלים כי תש
 עד ועשית כיוור נחשת (ג) יומפטיר ויברות יהודיע ומוציאין ג' ספרים באחת קורא פרשו
 (ד) השבוע (ה) ובשני של ר"ח ובשלישי קורא מפטיר בפרשה שקלים: ב' בשבת שניה מוציא
 ב' ספרים בא' קורא פרשת (ו) השבוע ובשני קורא זכור את אשר עשה לך (ז) עמלק ומפטי
 (ח) פקדתי את אשר עשה עמלק: ג' בשבת שלישי שהוא ט"ו באדר מפסיקין ובשבת ד' שהו
 כ"ב לאדר מוציאין ב' ספרים בא' קורא בפרשת (ט) השבוע ובשני קורא פרשת (י) פרה ומפטי
 וזרקתי עליכם סים מהורים (יא) (וע"ל סי' קל"ז סעיף ט'): ד' בשבת חמישי שהוא כ"מ באדר
 מוציאין ב' ספרים בא' קורא פרשת (יב) השבוע ובשני החדש הזה (יג) לכם ומפטיר בראשו
 באחד לחדש: ה' חל ר"ח אדר הסמוך לניסן תוך ימי השבוע 'ואפילו בע"ש מקדימין לקרו
 פרשת שקלים בשבת שלפניו ומפסיקין בשניה כדי שתהא פ' זכור בשבת הסמוכה לפורה
 מלפניה 'זואם חל פורים בע"ש מקדימין לקרות פרשת זכור בשבת שלפניו: ו' ה'מים שראו
 לקבוע בהם ר"ח אדר זכר'ו וסימן לשבתות ההפקה זמ"ו ב"ו ד"ד ובי"ו כלומר כשחל ר"ח

שערי תשובה

באר היטב

(ה) שקלים. ואם שכחו הגבור בר"ח אדר לקרות פרשת שקלי
 זריכים לחזור ולהזיז ס"ת ולקרות הפרשה. צינת ורדים חא"

(כא"פ) ר"ח אדר הסמוך כו'. ועיין כל דיני סדר קריאת ארבע פרשות
 ושעת הקריאה בספרי שער אפרי' שער ח' שזיארתי הדברים על

משנה ברורה

ספוקים מהפסרת השבוע [כדי שיהיה לזכרה מקום לחול] וכל
 ברכה אחריה ויזיאו ס"ת ויקרא עולה אחד מענינו של יום ואח
 ברכה אחרונה יאמר קדים ויקרא הפסרה בלא ברכה לפניו והנרכו
 שלאחריה יברך. ואם נזכרו מיד אחר שנירך ברכה אחרונה פ
 התורה יזיאו ס"ת אחרת ויניח אלל הראשונה ויאמר קדים ואח"
 יקרא אחר שיפסיר מענינו של יום בצרכותיה [טס] אם עג
 וקראו הפרשיות והמגילה (ד) באדר ראשון לריך לחזור ולקרו
 המגילה בשני ולענין הפרשיות ככ"ו משמע דא"ל לחזור אבל כד"
 ובא"ר כתבו לזריך לחזור: (ג) ומפטיר ויברות יהודיע. כי ש
 נזכר נדבות לבדק הבית. ואין מטעירין בשל ר"ח אף שהיא תדיר
 משום דמשקלים עליהו כתורה ומפטירין בה: (ד) השבוע. טס
 אנשים וכמקום שנהנו להסיף מוסיפין [ט"א]: (ה) ובשני של ר"ח
 ומתחילין וכיום השבת [לבוש] ומניחין ס"ת השלישית אללה ואומרי
 ח"ק. ואם אחר שגמר פרשת השבת טפה ולקח הס"ת שהיה
 מגוללת על פרשת שקלים ונירך לפניו והתחיל לקרות יסוי
 בפרשת שקלים ואח"כ להעולה בס"ת השלישית למפטיר יקרא עג
 בפרשת ר"ח וההפסרה יאמר השמים כסאי מאחר שבקריאת התור
 נסתיים מענין של שבת ור"ח. וכן ה"ה בשבת פרשת החודש כשא
 ר"ח ניסן בשבת והקדים לקרות בפרשת החודש [ט"א]: (ו) השבוע
 ומניחין ס"ת השניה אללה ואומר ח"ק: (ז) עמלק. עד ל
 תשכח: (ה) פקדתי. כן הוא ברמב"ם וכלבוש איתא ויאמר
 שמואל כה אשר ד' פקדתי את אשר עשה וגו': (ט) השבוע
 ומניחין ס"ת השניה אללה ואומרים ח"ק: (י) פרה. בפרשת חק
 מתחלת הסדר עד תמא עד הערב: (יא) וע"ל בסימן קל"
 ס"ה. טס מזכור אם טפה ולא נמר כל הפרשה: (יב) השבוע
 ומניחין ס"ת השניה אללה ואומרים ח"ק: (יג) לכם. עד תאכנו
 מנות כשחל ר"ח ניסן בשבת שאז הוא פרשת החודש קפטיר
 פ' החודש ולא השמים כסאי [פט"ו כשא לבוש] ומוליאין ג' ספרי
 באחד קורין פרשת השבוע ומניחין השניה ואין לומר קדי
 ומגביהין הראשונה ונללין ופותחין השניה וקורין בפרשת ר"ח פ
 וכיום השבת עד זככו ומניחין השלישית ואומריין קדים ומגביה
 השניה

(א) ר"ח אדר וכו'. אבאר בקיצור ענין ד' פרשות. והוא. חו"ל
 (א) תקנו לקרות ד' פרשות בשנה מר"ח אדר עד ר"ח ניסן
 לזכרון ד' דברים והם אלו. הראשונה היא פרשת שקלים לזכרון
 מלות מחלית השקל שיתבאר בסמוך שהיו מחייבים ליתן ללשכה
 לקבץ החמיד בכל שנה. השניה היא פרשת זכור לזכור מעשה
 עמלק וקורין אותה בשבת שלפני פורים לסמכה למעשה המן שהיה
 מורע עמלק וכדי להקדים זכירת מחיית עמלק לפשייתה וכדכתיב
 והימים האלה נזכרים ונעשים. השלישית היא פרשת פרה אדומה
 והיא בשבת שקודם פרשת החודש שכן היה שריפתה במדבר סמוך
 לניסן כדי להוות בה את ישראל באפר החטאת מיד אחר הקמת
 המשכן כדי שיהיו סהורים ויוכלו לעשות הססח בזמנו לכך קורין
 פרשה זו להתסלל לפניו ית' שגם עלינו יזרוק מים סהורים במהרה.
 הרביעית פרשת החודש בשבת הסמוך לר"ח ניסן כדי לקדש חודש
 ניסן דכתיב בתורה החודש הזה לכם ראש חדשים אבל אין זה
 עיקר הקידוש כי עיקר הקידוש הוא בעת ראית הלבנה שמקדשין
 אותו הדי' ואין הקריאה הזאת אלא מדרבנן: (ב) קורין פרשת
 שקלים. דאמר קרא (כ) זאת עולת חודש כחדשו לחדשי השנה
 והאי לחדשי יחדיא הוא אלא אמרה תורה יש לך חודש שאחיה לריך
 לחדשו כהבאת עולות חמידין ומוססין מתרומה חדשה וזהו ניסן
 דגמרינן בגמרא בג"ט שחודש זה הוא חודש ניסן וכיון דבניסן בעי
 לאקרוזי מתרומה חדשה לכך מקדמין ומשמיטין על השקלים באדר
 הסמוך לו סיביאו שקליהם בר"ח ניסן ואנו משלמין פרים שפתינו
 בקריאת הפרשה של כי תשא דכתיב בה ענין השקלים. יוצר יש
 לשמרייה וגם למוסף בפרשת שקלים ובפרשת החודש אבל בזכור
 ופרה לא תקנו במוסף [פט"ג] אם אירע שלא קראו הפרשה משנינו
 של חס (ג) אין לה תשלומין לשבת הנחה [שערי אפרים]. אם
 שכחו הזכור לקרות פרשת שקלים וה"ה בשאר השלשה פרשות
 אם כבר אחר הפסרה של סדר השבוע בצרכותיה וזכרו זריכים
 לחזור ולהזיז ס"ת ולקרות הפרשה בצרכה לפניו ולאחריה ויאמר
 אח"כ קדים ויפסיר בלא ברכה לפניו ולאחריה. ואם נזכרו אחר
 שמתחיל לברך על הפסרה ואמר השם יגמור הברכה ויאמר קלת

אוצר החכמה

שער הציון

(ה) בגמרא ומוסקים: (ב) גמרא: (ג) וכן איתא כתי' רע"א: (ד) ענין

הלכות מגילה סימן תרפח תרפ"ט

קנג 805 באר הגולה

בשיירה (יט) ואינו מוצא מגילה להוליך עמו (כ) * יקראנה (ח) ב"ג או ב"ב או באחד עשר בלא ברכה ואם אי אפשר להמתין עד ימים הללו ב"א שקרא (כא) אפילו מתחלת החדש. סנה וסני כסוג ומיהו אם נזדמן לו אח"כ מגילה (כב) חוזר וקורא אותה (ס) ציוס י"ד אפי' קראה תחלס ציוס י"ג מ"מ קרא אותה שלא בזמנה (כל בו וצ"ו) : ח ק"בן עיר שהיה בספינה או בדרך ולא היה בידו מגילה ואח"כ נזדמנה לו כמ"ו (כג) קורא אותה (י) במ"ו :

צ כנסת אפי' כסא א"ו וק אפי' כיוצא ב' ק שטו סלקס וע"פ סדר
א כרייתא כרי פרכין
ב רמכ"ס נפ"ג משנס י"ט ד ש וכדעת כרי' ור"ש וכו' כק"א טסחאות ספ"ג רמכ"ס ופיין ככ" שס וכ"י ח ש וכת"ק חכל נש"י

תרפ"ט שהכל חייבים בקריאת מגילה. וכו' סעיפים:

א הכל חייבים בקריאתה אנשים (א) * ונשים ונרים * ועבדים (ב) משוחררים יומחנכים (ג) * את הקטנים לקרותה : ב ג"א הקורא ואחד השומע מן הקורא (ד) יצא ידי חובתו והוא שישמע מפי מי שהוא חייב בקריאתה לפיכך אם הי' הקורא (ה) * ית"ש (ו) או הקטן או שומע

מוציאות לאנשים טור כסא רש"י כריס פרכין שיערי תשובה

באר היטב

סקדתי צ"ו. וכ"ח כתב כסא ר"ל הכיב דבט"ו לאדר מפטירין נ"כ סקדתי ע"ס : (ח) צ"ג. בקיבוץ י' דשלא בזמנה בעי יו"ד. ובהג"א מסופק אי סגי בקטנים מ"ל : (ט) ציוס י"ד. בצרכה עיין לבוש : (י) בט"ו. בלא ברכה צ"י ש"ל : (א) ונשים. ולכן צריך לקרותה בביתו לפני הבתולות מ"א. ונקטת מקומות נוהגים שהבתולות הולכות לב"ה נשים לשמוע המגיל

משנה ברורה

ביאור הלכה

* יקראנה וכו' בלא ברכה. עיין בטור כי יש מהראשונים דסברי שסאידני דמכטל הדין שני כפרים יכולים להקדים ממילא אין קורין שלא ב"י בשם גזוין : * ונשים. לכאורה אם היא כבר ילדה י"ח אין מוציאה לאשה אחרת וה"קטן לאשה או לקטן אחר (שנסתפק בזה אם הם בכלל פרכות ליתמא כו ג"כ אע"פ שי"א מוציאה) [אשל אברהם] : * ועבדים. עיין מ"ב די' דאפילו אינם משוחררים חייבין והוא ממ"א ואף דהגר"א דחה דכרוי סיי רק בדעת הרמב"ם וסמ"ג אבל ככה"ג הלא מכו"ל דגם עבדים חייב וכן העתיקו בשמו בת"ם פרכין אלא דאין חייבין רק בשמיעה ולא בקריא ודע דהוצי"א אחרים בודאי אין יכולים לט"ע דלדעת כה"ג הלא גבי נשי אין מוציאות אחריו וכדלקמיה וה"ה גבי עבדים דדין אחד להם ולדעת הגר"א ור"א"מ בפירוש הרמב"ם והסמ"ג הלא סעורין לגמרי : * את הקטני לקרותה. וגם בשמיעה ילאו וכדלקמיה כס"ו : * חר"ש. מלשון השו"ס ששמ דאינו בר חיוב כלל אף לקרות לעלמו אכן מסכתתו ככ"י שכתב דמכוס פרטו ניסא הוא משמע לכאורה דהוא רק לפני להוציא אחרים שסם סקמין לדי

ומתירין : (יט) ואינו מוצא מגילה וכו'. דאם היה מוצא (לכ) מחויב ליקחה ולקרות ב"ד : (כ) יקראנה ב"ג וכו'. בקיבוץ עשרה דשלא בזמנה בעי י' [ועיין במאירי דכדיעבד אף ביחיד יוצא ועיין לקמן ס"ס תר"ל במ"ב] אכן אפשר דסגי בקטנים הואיל והוא רק משום פרסומי ניסא. ועיין בר"ן שמתספק לענין בני הכפרים שמקדימין לקרותה אי מהייב לקרותה (לג) גם כלילה או די בקריאה דיוס ופסוט דה"ה לענין מפרשי הים ויוצא בשיירא ומדברי הטור משמע ק"ח לצריך לקרות גם כלילה. ודע עוד דהא דהקילו לבני הכפרים או למפרשי הים הוא רק לענין קריאת המגילה (לד) אבל סעודת פורים וכן משלות מנות (ומתנות לאבינוים) לא יקיים אלא בזמנה : (כא) אפילו מתחילת החדש. דכתיב והחודש אשר יהפך מיגון לשמחה וגו' : (כב) חוזר וקורא אותה ציוס י"ד. היינו (לה) בצרכותיה דהא זמנה היא : (כג) קורא אותה בט"ו. וכלל (לו) ברכה דכבר עבר שיקר זמנה (לו) אבל מט"ו ואילך לא יקרא כלל דכתיב ולא יעבור. אם עשו וקראו הפרשיות והמגילה בלדר ראשון (לח) צריך לחזור ולקרות בשני :

(א) ונשים. ואף דהקריאה היא דבר שהזמן גרמא מ"מ חייבות (א) שאף הן הן באותו הנס דמתחלה הייתה הגזירה גם עליה כדכתיב בקרא. ולכן צריך האיש לקרותה (ב) בביתו לפני הבתולות והמשרתות ונקטת מקומות נוהגין שהם הולכות לביתו לטור נשים לשמוע הקריאה (ג) אכן צ"ע איך יונאין שם נשים דא"ל לשמוע שם כדן : (ב) משוחררים. אבל אינם משוחררים פטורים (ד) דגריס מנשים לענין זה (ה) וי"א דאפי' אינם משוחררים חייבים : (ג) את הקטנים. היינו (ו) מי שהגיע למזות חינוך ועיין לקמן כס"ו. וכי דגם נשים חייבות פשוט דגם בקטנות יש בהן משום מזות חינוך וע"ל כס"ו : (ד) ילא ידי חובתו. וצריך שיכוין הקורא להוציא והשומע ללאת כדן שארי מזות שאחד מוציא חכירו וכדלקמן בס"י תר"ל ס"ד : (ה) חר"ש. היינו המדבר ואינו שומע כלל ואע" דבטלמא קי"ל דאם לא השמיע לאזנו ילא כדלעיל בסיומן ס"ב וסיומן קס"ה הכא לענין נוגילה דהוא משום פרסומי ניסא החמירו (ו) ו יותר דהשמיעה לאזנו הוא לעיכובא (ח) א"כ דחרש גרע ספי שאינו יכול להשמיע לאזנו ופיין בשע"ת דזוקא אם הוא חרש גמור שא"י שומע כלל לאפוקי אם הוא שומע כשמדברים לו בקול רם. וכ"ו הוא לרעת השו"ס אבל דעת (ט) כמה אחרונים דאפילו הוא חר גמור ילא השומע ממנו ומ"מ לכתחלה כו"ע מזדים שלא יעמידוהו להוציא רבים י"ח. ודע דמי שכבדו אזונו או שהיה רחוק מן הבית ואינו יכול לשמוע היטיב מן הקורא ויהר לקרות לעלמו ממגילה כשרה או עכ"ס יאחזו הומש והתיבות שיחסר לו יאמר תיכף מן הסומס (ו) או קטן. אע"ג דקטן נמי חייב עכ"ס מדרבנן כדלעיל כס"א אס"ה אינו יכול להוציא את הגדול (י) דלגבי קטן הוי חרי דרב

א"ח"ח 1234567

אוצר החכמה

שער הציון

(א) א"ר. ובגדי יסע וחסדי דוד ומטה יהודה : (ב) כדאיתא בתוספתא : (ג) ובגילוי די ביחודי ולמחר בפירות בעי פשרס [שס] : (לד) יד אפרי ע"ס : (לה) ט"ו וי"א : (לו) פד"ח ומטה יהודה ונהר שלום ומ"א דלא כהע"ז וכן מלמד סמ"ג למפסה : (לז) סופקים כסא הידועלמי : (לח) ס פקים (א) נמרה : (ב) מ"א וי"א : (ג) סמ"ג : (ד) הגר"א ודעתו דכאן גא שייך הטעם שהיו באותו הנס : (ה) מ"א וכדלעיל מהטור : (ו) הגר"א : (ז) כ ולפ"י מי שקרא המגילה לעלמו צריך לומר מאוד שישמיע לאזנו דל"ה אפילו כדיעבד לא ילא : (ח) ט"ו : (ט) סכ"ח והספ"ח והגר"א והש"אגת אר כסיומן ז' מלבד כמה ראשונים שעומדים בשיטת ע פיין בסופקים : (י) תוספות :

ולא